

memo

aan: Gemeente Oude IJsselstreek
van: SAB
ons kenmerk: STEM/SCHI/210393
datum: 8 juni 2022
betreft: Sporenonderzoek schuur Ulft, Vogelenzangweg tussen 33a en 35a

INLEIDING

Voor een ruimtelijke ontwikkeling bij Ulft, Vogelenzangweg tussen 33a en 35a, is begin oktober 2021 een quick scan natuur uitgevoerd (SAB, 2021). In het plangebied zijn twee schuren aanwezig. De zolders van deze schuren konden ten tijden van de quick scan niet goed worden onderzocht op mogelijke aanwezige sporen en/of aanwezigheid van steenmarter, steenuil en gewone grootoorvleermuis. Daarom werd er een tweede bezoek gebracht aan het plangebied, om beide zolders uitgebreid te kunnen onderzoeken. Deze memo geeft de resultaten van het sporenonderzoek weer en er wordt beschreven welke nadere onderzoeken nog nodig zijn om de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken. Uit aanvullende informatie blijkt daarnaast dat de schuren behouden blijven, zoals niet vanuit werd gegaan bij de quick scan. Dit heeft ook effect op eventuele nadere onderzoeken die hierna nog moeten worden uitgevoerd. Deze memo is een aanvulling op de eerder uitgevoerde quick scan.

METHODE

Het spooronderzoek heeft plaatsgevonden op 26 oktober 2021 bij goede weersomstandigheden en een temperatuur van circa 12 graden Celsius. Het onderzoek vond in de ochtend plaats, van 9 tot 11 uur. Bij het onderzoek werd er gebruik gemaakt van een zaklamp om de daken goed te kunnen inspecteren op de aanwezigheid van de gewone grootoorvleermuis en om aanwezige uitwerpselen en braakballen te vinden. Er werd gebruik gemaakt van een ladder om de zolders van de schuren te kunnen bereiken. Ook werd er gebruik gemaakt van een veldgids voor dierensporen (Diepenbeek, 1999) om gevonden sporen ter plekke te kunnen determineren. Het onderzoek werd uitgevoerd door een ecologische deskundige. De verslaglegging werd vervolgens ook nagekeken door een collega deskundige.

RESULTATEN

Steenmarter

Steenmarters laten herkenbare vraatsporen, uitwerpselen en loopsporen achter. Vraatsporen die steenmarters kunnen achterlaten zijn bijvoorbeeld: leeggegeten eieren, leeggegeten huiden van kleine zoogdieren, afgebeten veren of afgebeten koppen. Uitwerpselen van de steenmarter zijn 8-10 centimeter lang, 10-12 mm dik en in een punt uitlopend. Vaak zijn ook resten van

vruchten in de uitwerpselen te zien. In de omgeving van een verblijfplaats worden uitwerpselen vaak op dezelfde plek gedeponerd, een zogenaamde latrine. Hierdoor zijn de uitwerpselen ook makkelijk herkenbaar als steenmarteruitwerpselen. Loopsporten van steenmarter zijn makkelijk te verwarren met die van de op de steenmarter lijkende boommarter. De pootafdrukken zijn 30-40 mm breed en 30-35 mm lang aan de voorvoet. Afdrukken van de achtervoet zijn 43 breed en 35 mm lang. De vindplaats kan uitsluitend betreffen of het een loopspoor van een steenmarter of een boommarter betreft (Diepenbeek, 1999).

In de oostelijke schuur op de zolder werden verschillende sporen van de steenmarter gevonden. Er werden afgebeten veren van een ekster gevonden, er werden twee leeggegeten huiden van egels gevonden, er werden eierschalen gevonden en er werd een latrine gevonden. Zie navolgende afbeeldingen. Er kan dan ook met zekerheid geconcludeerd worden dat er een verblijfplaats van de steenmarter aanwezig is in de oostelijke schuur.

Gevonden latrine van steenmarter

Leeggegeten huid van egel

Steenuil

De schuur werd gecontroleerd op de aanwezigheid van een nest van de steenuil door het zoeken naar braakballen, veren, oude nesten en urinestrepen. Dit kunnen allemaal tekenen zijn van aanwezigheid van een nestlocatie van de steenuil. Deze sporen werden echter in beide schuren niet aangetroffen. Wanneer er een nestlocatie aanwezig was geweest in het broedseizoen, dan is de kans erg groot dat hier nog sporen van waren gevonden. Omdat er helemaal geen sporen zijn gevonden, kan er vanuit gegaan worden dat er geen nestlocatie van de steenuil aanwezig is bij de schuren. Omdat blijkt dat de schuren behouden blijven en dus maar een klein gedeelte van het plangebied ontwikkeld zal worden voor de bouw van woningen, is er ook nog opnieuw gekeken naar de aanwezigheid van essentieel leefgebied voor de steenuil in het plangebied. Hiervoor is onder anderen een inschatting gemaakt voor een mogelijke nestlocatie van de steenuil bij de buurtpercelen. Op beide percelen is redelijk nieuwe bebouwing aanwezig is en vervallen schuren of bomen met holtes zijn niet aanwezig. Onze inschatting is dan ook dat de kans laag is dat hier een nestlocatie van een steenuil aanwezig zal zijn. Met de geplande ruimtelijke ontwikkeling, gaat zoals al eerder benoemt maar een klein gedeelte van geschikt leefgebied van de steenuil verloren, namelijk maar maximaal 0,2 hectare. Het territorium van de steenuil bestaat uit 5 tot 30 hectare (BIJ12, 2017). 0,2 hectare is dus maar een heel klein gedeelte van het territorium van de steenuil. Er blijft in de omgeving van het plangebied nog voldoende geschikt leefgebied over. Omdat in de schuur en in de directe van het plangebied hoogstwaarschijnlijk geen nesten aanwezig zijn en omdat maar een klein gedeelte leefgebied verloren gaat met de geplande ruimtelijke ontwikkeling, kan het voorkomen van essentieel leefgebied voor de steenuil ook uitgesloten worden.

Gewone grootoorvleermuis

De gewone grootoorvleermuis is een vleermuis die vrij kan hangen aan balken op zolders. Uit de quick scan blijkt dat alleen de gewone grootoorvleermuis in de schuren aanwezig kan zijn. Daarom werden de zolders van schuren grondig onderzocht op aanwezige individuen die aan

het dak hingen. Dit werd gedaan in de actieve periode van deze vleermuis, aangezien de vleermuis in de winterperiode naar meer beschutte ruimtes trekt zoals kerkzolders, oude steengroeven en bunkers. Ook werd er gezocht naar sporen van de gewone grootoorvleermuis, zoals uitwerpselen en afgebeten vlindervleugels. Zowel individuen als sporen werden niet aangetroffen. Als de gewone grootoorvleermuis dit jaar gebruik had gemaakt van de schuren als verblijfplaats, dan waren sporen aanwezig geweest. Omdat individuen en sporen ontbreken, kan het voorkomen van de gewone grootoorvleermuis in de schuurtjes worden uitgesloten.

Overige waarnemingen

Verder werd er nog een locatie gevonden waar veel muizenpoep aanwezig was. Hier lagen ook een aantal aangevreten walnoten. Mogelijk is hier dus een verblijfplaats van een algemene muis *spec.* aanwezig, waarschijnlijk veldmuis. Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de verboden van de wet. De provincie Gelderland heeft besloten voor een aantal algemeen voorkomende diersoorten een vrijstelling te verlenen, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Dit betreft dan ook onder anderen de algemene muisoorten aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, ondergrondse woelmuis, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis en veldmuis.

CONCLUSIE; NADER ONDERZOEK NODIG?

Uit het onderzoek blijkt dat een verblijfplaats van een steenmarter aanwezig is op de zolder van de oostelijke schuur. Een nest van de steenuil is niet aanwezig, alsook geen verblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis. In de westelijke schuur werden helemaal geen sporen gevonden.

Is er nader onderzoek nodig?

Met de geplande ruimtelijke ontwikkelingen zullen de schuren blijven bestaan. Ten noorden van deze schuren worden twee woningen gebouwd. De steenmarter heeft een groot territorium, tussen de 80 – 700 hectare, waarbinnen de steenmarter zo'n 10 verblijfplaatsen heeft (www.zoogdiervereniging.nl). Niet alle verblijfplaatsen zullen even intensief gebruikt worden. De steenmarter kan relatief goed tegen verstoring en schrikt niet weg van verstedelijking. Vanwege zijn grote territorium, zal het kleine gedeelte dat verdwijnt door de bouw van de woningen geen effect hebben op de steenmarter. De steenmarter kan gemakkelijk uitwijken naar andere delen van zijn territorium. Daarnaast zal de verblijfplaats niet ongeschikt worden vanwege de ontwikkelingen, omdat de steenmarter weinig last heeft van verstoring in zijn omgeving. De steenmarter heeft immers vaak zijn verblijfplaats in de buurt van menselijke activiteiten. Met de geplande ruimtelijke ontwikkeling zal de steenmarter of de functionaliteit van zijn verblijfplaats niet verloren gaan. Nader onderzoek is dan ook niet nodig en een ontheffing voor de omgang met de steenmarter is voor deze ontwikkeling niet nodig.

In de schuur is geen nestplaats van de steenuil aanwezig. Daarnaast is opnieuw gekeken naar het verdwijnen van mogelijk essentieel leefgebied van de steenuil met de geplande ontwikkelingen. Hieruit blijkt dat vanwege de kleinschaligheid van het project en de afwezigheid van geschikte nestlocaties in de directe omgeving, het voorkomen van essentieel leefgebied van de steenuil op voorhand kan worden uitgesloten. Nader onderzoek is dan ook niet nodig.

In de schuur is geen verblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis aanwezig. Daarnaast worden de schuren niet gesloopt. Nader onderzoek naar deze soort is dan ook niet nodig.

<i>Soort</i>	<i>Nader onderzoek nodig?</i>
Steenmarter	Nee, leefgebied zal niet verdwijnen en schuur blijft behouden.
Gewone grootoorvleermuis	Nee, verblijfplaats in schuur uitgesloten en schuur blijft behouden.
Steenuil	Nee, geen nestplaats in de schuur of directe omgeving aanwezig. Daarnaast ontbreekt essentieel leefgebied, vanwege ontbreken mogelijke nesten in de omgeving en kleinschaligheid van de ontwikkeling.

BRONNEN

BIJ12, 2017. Kennisdocument Steenuil *Athene Noctua*, versie 1.0 juli 2017 BIJ12, Utrecht.

Diepenbeek van, 1999. A, Veldgids dieren sporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht

SAB. 2021. Quick scan natuur, Uft Vogelenzangweg tussen 33a en 35a. Arnhem.

Websites

www.zoogdiervereniging.nl